

Ordbildningens gränser: om *are*-avledningar i svenskan

Ett av svenskans mest produktiva sätt att bilda substantiv av verb utgör *are*-avledningen: typen *snickare, tänkare, flugsnappare*. Suffixet *-are* är en samgermansk avledningsändelse med latinskt ursprung.¹ I norskan och danskan — liksom i engelskan, tyskan och holländskan — har suffixet formen *-er*; i isländskan har det formen *-ari*. Bildningstypen nådde de nordiska språken via de sydgermanska språken och finns representerad redan i fornspråken (Wessén 1958: 104 f.). Den prototypiska betydelsen hos *are(er)*-avledningar är gemensam: det avledda nominalet betecknar utövaren av den verksamhet som uttrycks i basverbet.

Ytligt sett verkar det råda olika typer av restriktioner på bildandet av *are(er)*-avledningar i de olika språken. I allmänhet kan emellertid basverbet karakteriseras som icke-ergativt och agentivt. På grund av det gemensamma ursprunget och den gemensamma grundbetydelsen hos avledningarna antar jag, som en arbetshypotes, att det finns en generell restriktion på denna bildning som är giltig för såväl engelskan, tyskan och holländskan som för de nordiska språken. I den här artikeln begränsar jag mig dock till en beskrivning av bildningsrestriktionerna för svenska *are*-avledningar. Min hypotes är att detta samgermanska suffix betecknar subjektet till det verb som utgör basen i avledningen.² Mer specifikt antar jag att *are*-avledningar är resultatet av en produktiv ordbildningsprocess som involverar affixering av ett morfem, *-are*, vars innehåll kan beskrivas som [+ logiskt subjekt].

---

¹ Det anses allmänt att det germanska suffixet *-aria* utgör ett lån från latinets *-arius*. Suffixet användes ursprungligen för att bilda personbeteckningar av substantiviska grundord (jfr fsv. *domare* till *domber*, *klokkare* till *klokka* (Olson 1916: 37 ff., Wessén 1958: 104 f.).

² Se Booij (1986) som föreslår en liknande beskrivning för de holländska *er*-avledningarna.

Bildningsrestriktionerna antas innefatta två delar. Den ena delen innebär att den enda strikt grammatiska restriktion som finns för bildandet av *are*-avledningar är att det s.k. basverbet har ett subjekt med en semantisk roll i sin argumentram. Det faktum att *are*-avledningar oftast är agentiva innebär inte att ett agentivt basverb är en förutsättning för avledningen. Sambandet mellan agentivitet och *are*-avledningar förklaras av den generella koppling som finns mellan en semantisk agentroll och det logiska subjektet.

För att morfemet *-are* skall kunna realisera sin betydelse måste emellertid den verksamhet som uttrycks i basverbet specificeras så att bäraren av verksamheten blir tillräckligt *kognitivt* eller *kulturellt framträdande*,³ d.v.s. kan urskiljas som en specifik individ i en viss, större mängd, jfr #*sovare*,⁴ men *sjusovare*; #*ätare*, men *storätare*, *människoätare*. — Detta är den andra delen av bildningsrestriktionerna.

Sammantagna innebär dessa båda hypoteser att bildandet av *are*-avledningar kan sägas höra till syntaxen *utan* att bildningen för den skull fullständigt kan beskrivas i syntaktiska termer.

I det följande kommer jag först att redogöra för *are*-suffixets betydelse och produktivitet (avsnitt 1). På basis av dessa empiriska fakta, och med utblickar åt beskrivningar av analoga avledningar i andra germanska språk, formulerar jag i avsnitt 2 bildningsrestriktionerna för de svenska *are*-avledningarna. I avsnitt 3 förklarar jag med hjälp av prototyp teorin den polysema strukturen hos betydelseskategorin *-are*. Avsnitt 4 är en sammanfattning och diskussion.

1. Betydelse och produktivitet

Svenska forskare uttalar sig i mer eller mindre generella ordalag beträffande betydelsen hos *are*-avledningarna. Noreen hänför *are*-bildningarna till gruppen aktionella konkreter vilka allmänt betecknar "representanter för ett förehavande" (1904: 333). Suffixet *-are* betraktar han som det specifika uttrycksmedlet för att benämna representanter för "ett mera regelbundet förehavande", de s.k. aktorala konkreterna (1904: 337), även om suffixet också i många fall används för att beteckna ett tillfälligt förehavande (1904: 334 f.). *Are*-bildningarna avser i regel personer, men bland *are*-avledningarna finns också sakord

³ Jfr Bybee 1985: 13 f.

⁴ Här och i fortsättningen används tecknet # för att markera att bildningen inte har realiserats i svenskan, trots att den grammatiskt sett är korrekt.

och djurbenämningar, jfr *behållare*, *liggare*; *flugsnappare*, *gnagare*. I Noreens efterföljd konstaterar bl.a. Lilie (1921), Söderbergh (1964), Teleman (1970) och Thorell (1981) i stort sett samma sak, nämligen att *are*-avledningarna betecknar utövare av verksamhet: personer, djur eller föremål. När avledningen är personbetecknande utgör den ofta en yrkesbeteckning. Som sakbeteckning har *are*-avledningen ofta instrumental betydelse (*öppnare*, *mattpiskare*).

Även om *are*-suffixet utgör det typiska uttrycksmedlet för agentiv eller instrumental betydelse så är det ingalunda begränsat till dessa funktioner. Det är, som Lilie (1921: 38–43) påpekar, framför allt de *are*-avledningar som hör samman med en verbalstam (vilka är vanligast förekommande) som har agentiv betydelse, t.ex. *avsändare*, *streckbrytare*, medan avledningar som kan ansluta till såväl en verbal- som en nominalstam, t.ex. *skränare*, *drömmare*, *tvivlare*, ofta kan ha såväl agentiv som virtuell betydelse, d.v.s. ange egenskap eller tendens. Vidare kan *are*-orden beteckna nationalitet, hemvist, ideologi, grupptillhörighet eller liknande, jfr *italienare*, *göteborgare*; *swedenborgare*, *vpk-are*. Det finns också exempel på abstrakta *are*-avledningar med resultativ betydelse, t.ex. *avstickare*, *trevare*, *insändare*, och slutligen finns det ett fåtal kausativa bildningar, som *snyftare*, *rysare*.

Som bas för *are*-avledningar fungerar idag oftast verb, i huvudsak s.k. *a*-verb (verbstam + infinitiv-*a*); verb som slutar på annan vokal respektive verb på *-era* avleds vanligen inte med *-are* (dock t.ex. *programmerare*, *tatuerare* (Söderbergh 1964: 41)). Basen för en *are*-avledning kan också vara ett verbaluttryck bestående av verb + objekt/adverbial, jfr *bilförsäljare*, *väskryckare*, *uteliggare*, *TV-tittare*, *fortkörare*. Den här typen av avledningar går ofta under benämningen avledda sammansättningar (Söderbergh 1964: 65, Thorell 1981: 83). Slutligen bildas *are*-avledningar produktivt också till substantiv (*heltidare*, *egna-hemmare*),⁵ även om verbala grundord är vanligare idag.

Beträffande produktiviteten hos avledningstypen konstaterar t.ex. Wessén (1958) att *-are* är det normala medlet för att bilda personord: *-are*-orden kan, menar han, "i viss mån" betraktas som en böjningsform av verbet, eftersom sådana ord "vid behov kan bildas till de flesta nysvenska verb" (s. 107). Den uppfattningen har han av allt att döma från Noreen (1904: 337) där det heter apropå de aktoral konkreta: "Och då bildningar på *-(a)re* förekomma eller åtminstone otvunget kunna bildas till de flesta nysvenska verber, så måste denna morfo-

⁵ Söderbergh 1964: 65 f.

logiska typ betraktas som en böjningsform — aktoral gerent — af det nysvenska verbet." Går vi ännu längre tillbaka i tiden så kan vi redan år 1800 läsa i Stockholmsposten: "Det är bekant huruledes alla våra Verba activa hafwa den egenskap at endast genom tilläggnig av ett kort *re* förwandla sig till Substantiva Agenter. Classen af sådana ord är ganska talrik, emedan så många Verba som finnas, så många dylika Substantiv tillskapas genom den korta tillsatsen *are* ..." (citerat från Lilie 1921: 128 f.). Att produktiviteten inte är riktigt så generell visar dock Lilie (1921); i själva verket, menar han "så torde de agentiallösa verben vara drygt tre gånger talrikare än de, som bilda n. ag." (s. 129).

Svenska grammatikors mer eller mindre generella karakterisering av *are*-suffixets betydelse som "utövare av verksamhet" eller, mer specifikt, som agens eller instrument, antyder att det verb som ligger till grund för avledningen måste vara aktivt och, åtminstone kunna tolkas, agentivt. Den inventering av bildningsrestriktionerna för *are*-avledningar som görs i Lilie 1921 visar att restriktionerna är såväl syntaktiska och semantiska som morfologiska. Men gränsen mellan en absolut restriktion och en tendens att inte avledas med *-are* är glidande. Ett absolut hinder för bildandet av *are*-avledningar tycks utgöras av opersonliga verb, d.v.s. verb som inte förbinds med någon tanke på ett subjekt, jfr *gälla, hända, ske, gagna, smärta, innebära, tillkomma, åligga, åvila, tillstöta, vidkomma*. Beträffande den närbesläktade grupp av verb där subjektet ses som en obestämd kraft eller en sak är restriktionen mer eller mindre absolut, jfr *blixtra, åska, hagla, regna, snöa, blåsa, storma, brinna, flamma, glimma, glittra, glänsa, glöda, lysa; brusa, bubbla, eka; flöda, strömma, rinna, sippra, jäsa, ryka; gränsa, vetta, slutta, förflyta, förlöpa; dofta, lukta; värka, mola, svida; kosta, passa*. Andra typer av verb kan endast med svårighet avledas med *-are*; så t.ex. reflexiva verb, passiva deponens, inkoativa verb och partikelkonstruktioner (*bjuda till, falla omkull*). Den senare typen, liksom reflexiverna, utgörs ju av flerordskombinationer och kan därför av rent syntaktiska skäl tänkas vara obenägen att avledas till ett substantiv (*förälska sig: *förälskare, men älska: älskare*). Beträffande passiva deponens (*artas, flockas*) och inkoativa verb (*blekna, tillfriskna, gulna*) ligger orsaken snarare i den passiva betydelsen hos dessa båda verbtyper, enligt Lilie. Också momentana verb tycks av semantiska skäl ha svårt att avledas med *-are*, just därför att *are*-avledningen "i regel (men med många undantag) beteckna den, som utövar en mera varaktig verksamhet" (s. 150). Men det finns också många verb med

"mera allmän betydelse" som inte heller kan avledas med *-are*, t.ex. *vara*, *bliva*, vilket Lilie förklarar med att en sådan bildning helt enkelt skulle bli otydlig och svårbegriplig.

Morfologiska hinder tycks däremot föreligga vid verb på *-era* respektive verb på annan vokal än *-a* (*le*, *se*, *ske*; *bo*, *glo* etc.). Den förra verbtypen har allmänt ansetts motstå *are*-avledningar p.g.a. den främmande verbstammen,⁶ medan den senare typen helt enkelt saknar det infinitiv-*a* som vanligen utmärker bas verbet till en *are*-avledning.

Slutligen finns det restriktioner på *are*-avledningen som återfinns inom alla typer av ordbildning, nämligen att en *are*-avledning knappast nybildas om en nomina agentis av en annan typ redan finns, jfr #*ärvare* men *arvinge*, #*kämpare* men *kämpe*.

Av Lilies genomgång framgår att villkoren för *are*-avledningen inte kan beskrivas som enbart semantiska, syntaktiska eller morfologiska. Möjligheten för ett verb att avledas med *-are* är beroende av såväl innehåll som av syntaktiska och morfologiska egenskaper. Det finns dessutom semantiska restriktioner på *are*-avledningen som inte kan formuleras som krav på en specifik grupp av verb. För att en *are*-avledning skall bildas (användas) måste den vara tillräckligt utpekande och tydlig för att vara meningsfull. Detta krav kan antas gälla för all ordbildning.

I det följande avsnittet skall jag presentera en beskrivning av bildningsrestriktionerna för *are*-avledningen som förklarar de olika, mer eller mindre absoluta, semantiska hinder som Lilie redogör för. Jag utgår ifrån att de primära restriktionerna är semantiska och funktionella. (De ovan angivna syntaktiska och morfologiska restriktionerna är sekundära och arbiträra såtillvida att de inte är avhängiga av avledningssuffixets betydelse och funktion.) Hypotesen är att restriktionerna inte kan ges en enbart grammatisk formulering utan även måste involvera generella kognitiva/kommunikativa egenskaper.

2. Bildningsrestriktioner

Som framgår av genomgången ovan har svenska forskare snarare betonat allmängiltigheten i produktiviteten än restriktionerna på *are*-avledningar. Några explanativa försök att beskriva bildningsrestrik-

⁶ Verb på *-era* representerar en romansk verbavledningstyp som i sin tur bildar nomina agentis med de romanska avledningssuffixen *-ent*, *-ant*, *-ör*, *-ator*, *-är* etc. (Noreen 1904: 335 ff.).

tionerna har knappast gjorts. Sådana försök har däremot gjorts inom närliggande språk, som holländska, tyska och norska (jfr Booij 1986, 1988; Fanselow 1988; Lødrup 1987). I min beskrivning av svenska *are*-avledningar tar jag de specifika förslagen för de analoga bildningarna i holländska, tyska och, framför allt, norska som utgångspunkt. I det första delavsnittet formulerar jag de grammatiska restriktionerna för *are*-avledningen, i det andra diskuterar jag de kognitiva/kommunikativa villkor som dessutom gäller för att en potentiell bildning skall realiseras.

2.1. Grammatisk restriktion: hypotesen om det semantiska subjektet

De syntaktiska respektive morfologiska hinderna för avledning med *-are* kan ges en någorlunda precis beskrivning: flerordskonstruktioner, t.ex. reflexiva verb, liksom verb som slutar på *-era* respektive verb på annan vokal än *-a* avleds vanligen inte med *-are*. De semantiska restriktionerna är inte lika entydiga. Svårigheten för opersonliga verb, respektive verb med passiv betydelse, att avledas med *-are* antyder att basverbet till en *are*-avledning måste ha ett subjekt som har en semantiskt *aktiv* roll. Detta antagande stämmer väl med beskrivningen av holländska, tyska och norska *er*-avledningar. För alla tre språken gäller nämligen att s.k. ergativa verb (på engelska ofta "unaccusative verbs") inte tycks kunna fungera som grundverb. Ergativa verb har syntaktiskt beskrivits som verb som saknar externt argument, i.v.s. ytsubjektet är i själva verket ett djupobjekt och har därmed semantiskt sett objektsegenskaper (Perlmutter 1978).

Enligt Fanselow (1988: 112) kräver de tyska V + *er*-konstruktionerna att den entitet som nominalet refererar till är aktivt involverad i den process som basverbet uttrycker. Med andra ord: basverbet måste kunna ta ett aktivt subjekt. Också Lødrup (1987) utgår ifrån att basverbets subjektroll måste vara aktiv. Han formulerar det specifika kravet för de analoga norska *er*-avledningarna så att basverbet måste kunna tolkas agentivt. Med tanke på svenskans och norskans nära släktskap kan man tänka sig att samma restriktioner gäller för bildandet av *are*-avledningar. I enlighet med Lødrup bör följaktligen inte verb som tar ett subjekt utan semantisk roll, eller verb med objektiva, benefaktiva eller perceptiva subjektroller, kunna avledas med *-are*. Vid ett ytligt betraktande ser detta ut att stämma också för svenskan. Varken verb med ett opersonligt subjekt (1), eller verb med ett

objektivt subjekt (innefattar såväl enställiga ergativa verb som två- och treställiga verb) (2) kan avledas till *are*-substantiv:⁷

- (1) verka, förekomma; snöa, regna
- (2) falla, växa, skälva, leva, vara, hända, likna, tillkomma, betyda, kosta

Vanligen kan inte heller verb med benefaktivt subjekt (3) eller verb med perceptivt subjekt (4) bilda *are*-substantiv:

- (3) ärva, ha, få, sakna
- (4) sörja, ångra, misstänka, frukta, uppleva, erfara,⁸ sakna, spekulera, resonera,⁹ begripa, tro¹⁰

En närmare inventering av de svenska *are*-bildningarna visar emellertid att flera har ett icke-agentivt (och ibland tillika icke-aktivt) basverb: *sjusovare*, *ostälskare*, *konstkännare*, *språkvetare*, *upplevare* (som språkvetenskaplig term), *befattningshavare*, *ägare* etc. "Undantagen" tycks främst bestå av verb med benefaktivt eller perceptivt subjekt. Bildningar till benefaktiva verb, som *ägare*, *arvtagare* (men #*ärvare*), *befattningshavare* (men #*havare*) och *mottagare* (men #*fåare*), visar att det knappast är det semantiska innehållet hos basverbets subjekt som hindrar en avledning med *-are*. *Are*-avledningar till verb med perceptivt subjekt finns det också en rad exempel på; *ostälskare* (*älskare av ost*), *beundrare*, *drömmare*, *tänkare*, *grubblare*, *twilare*; jfr också typen *rysare*. Lødrup förklarar bort de allra flesta av dessa, och andra, motexempel som semantiskt icke-kompositionella bildningar som inte är underkastade produktiva, generella regler. Så har t.ex. *drömmare*, *seer*, *tenker*, *skjønner*, *kjenner*, *grubler*, *twiler* en specialiserad betydelse i förhållande till sitt basverb och bör av detta skäl betraktas som icke-kompositionella, enligt Lødrup. Till skillnad från Lødrup menar jag att

⁷ Jfr även de verbtyper som Lilie (1921) urskiljer som absoluta, respektive mer eller mindre absoluta, hinder för *are*-avledning (se avsnitt 1).

⁸ Såväl *upplevare* som *erfarare* används dock som språkvetenskaplig term.

⁹ Märk dock att verben *spekulera*, *resonera* också, och kanske i första hand, av rent morfologiska skäl är obenägna att utgöra bas för *are(er)*-avledningar, eftersom *era*-verb sällan avleds med *-are* (se not 6).

¹⁰ Verbet *tro* kan emellertid inte av morfologiska skäl avledas med *-are*, eftersom verbet slutar på annan vokal än *-a*.

även "icke-kompositionella" bildningar, i den mån de är semantiskt genomskinliga, bör kunna förklaras. Den hypotes som presenteras nedan beträffande restriktionerna på *are*-bildningar skiljer inte mellan kompositionella och icke-kompositionella bildningar. Gränsen mellan dessa båda kategorier tycks dessutom vara omöjlig att fastställa, främst därför att resultatet av all ordbildning innefattar ett visst mått av betydelsespecialisering och semantisk glidning. Om vi dessutom antar att själva kärnan i bildningsregeln för *are*-avledningar består under den långa tid som typen varit produktiv i svenskan (och norskan), så bör vi kunna förklara också de mer eller mindre icke-kompositionella, d.v.s. lexikaliserade, bildningarna.

På grundval av att en mängd icke-agentiva verb faktiskt kan utgöra basen i en *are*-avledning utgår jag ifrån, i motsättning till Lødrup (och Fanselow), att basverbet varken behöver vara potentiellt agentivt eller ens aktivt (jfr *befattningshavare*, *ägare*, *arvtagare* etc.). I stället antar jag att *are*-suffixet semantiskt realiserar subjektet till det verb som utgör basen i avledningen.¹¹ Ordbildningsprocessen kan beskrivas så att *-are* är bärare av det lexikala särdraget [+ logiskt subjekt], vilket affixeras till basverbet.¹² Det innebär att alla verb vars subjekt har ett semantiskt innehåll (svarar mot en semantisk roll) i princip kan avledas med *-are*. Detta minimala syntaktiska-semantiska krav förklarar varför verb med s.k. opersonliga subjekt aldrig kan avledas med *-are* (**verkare*). Dessa verb utgör nämligen typiska och entydiga exempel på lexikalt subjektlösa verb. Den grammatiska restriktionen på *are*-avledningar omfattar i själva verket endast dessa verb.

Det tycks emellertid finnas en stark tendens att främst de verb avleds med *-are* vars subjekt har en semantisk *subjektsroll*, d.v.s. en roll som vanligen förbinds med den syntaktiska subjektpositionen. Den prototypiska subjektsrollen utgörs av Agenten,¹³ vilket alltså förklarar dominansen av agentiva basverb till *are*-substantiv. Eftersom *are*-suffixet realiserar den semantiska sidan av det logiska subjektet, så

¹¹ Ett liknande antagande gör Booij (1986) för holländskans *er*-suffix. Booij uttrycker det så att *-er* binder den thätaroll som är länkad till subjektpositionen hos basverbet. (Jfr även Lilie 1921: 60.)

¹² Jfr Marantz (1984: 36), som bl.a. argumenterar för att passivisering skall analyseras som affixering av morfemet [- logiskt subjekt] (i svenskan realiserat som passiv-*s*) till ett aktivt verb.

¹³ Enligt Marantz (1984: 32 f.) gäller följande generalisering för engelskan och många andra språk: om en av de inherent roller som associeras med ett verb är en agentroll, så kommer denna roll att tilldelas det logiska subjektet till det predikat som verbet ger upphov till.

kommer det att finnas en tendens att i första hand verb med subjektrollen Agent avleds med *-are*. För verb med andra semantiska roller hos subjektet — *Experier*, *Benefaktor*, *Objekt* — är benägenheten mindre att avledas med *-are*. Rollen *Experier* är t.ex. en potentiell subjektroll utan att vara prototypiskt förbunden med denna syntaktiska position (Fillmore 1972: 252), medan rollen *Objekt* utgör den prototypiska *objektrollen*.¹⁴ Hypotetiskt blir benägenheten att avledas med *-are* mindre ju längre ner i subjektshierarkin vi kommer, d.v.s. det är svårare för verb med rollen *Benefaktor* (*#ärvare*) än för verb med rollen *Experier* att avledas med *-are* (jfr Fillmore 1972: 252). Som vi såg ovan kan verb med subjektrollen *Experier* relativt lätt — om än inte obegränsat — avledas med *-are*, medan verb som konstrueras med en semantisk objektroll hos (yt)subjektet i allmänhet inte kan avledas med *-are* (*#fallare*).¹⁵

Slutligen kan vi konstatera att ergativa verb, som ju har ett subjekt med semantiska objektsegenskaper, tämligen väl svarar mot den grupp av verb som inte brukar konstrueras med *-are* (jämför ovan angående restriktionerna på de analoga *är*-avledningarna i holländska, tyska, engelska). Den mer eller mindre begränsade produktiviteten hos ergativa, och andra icke-agentiva, verb beror emellertid inte på att de semantiska egenskaperna utesluter dem som basverb, utan på att den nära kopplingen mellan det logiska subjektet och Agenten leder till att *are*-suffixet får en prototypisk agentiv betydelse. Detta ger i sin tur upphov till en minskad benägenhet för suffixet att förbindas med icke-agentiva verb.

2.2. Relevansprincipen

Den hypotes jag ovan ställde upp om bildningsrestriktionerna för *are*-avledning är strikt grammatisk: den säger att varje verb med ett semantiskt subjekt kan avledas med *-are*. Jag utgår ifrån att denna bildningsregel är en sann generalisering av de villkor som gäller för produktionen av *are*-avledning, inom språkssystemet. Regeln förklarar såväl de typiska agentiva respektive instrumentella *are*-avled-

¹⁴ Marantz 1984: 32 f. (Märk att rollen *Objekt* också går under beteckningen *Patient* eller *Tema*.)

¹⁵ Märk dock att den här gruppen innehåller såväl ergativa verb med endast en objektroll — jfr *Gräset växer* — som s.k. psykologiska verb med två objektroller, jfr *Hans min skrämmar mig*. Den sistnämnda typen av verb kan ofta konstrueras med en mer eller mindre aktiv subjektroll: *Han skrämmar/oroar mig*, och bör i denna konstruktion ha lättare att avledas med *-are*.

ningarna som de mer perifera virtuella respektive abstrakta avledningarna (*språkvettare* resp. *rysare*), som ju har icke-agentiva basverb. Den grammatiska restriktionen är således tillräckligt bred för att inkorporera de icke-agentiva "undantagen" (de mindre typiska bildningstyperna), samtidigt som den fortfarande utestänger odiskutabelt omöjliga bildningar, som **regnare*, **verkare*. Men eftersom denna regel — i likhet med andra grammatiska regler — inte tar hänsyn till hur verkligheten är beskaffad, eller beaktar t.ex. funktionella aspekter i kommunikationssituationen, så kommer den att övergenerera bildningstypen. I det följande skall jag diskutera de faktiska luckorna i produktionen, och utifrån dessa formulera en andra del i hypotesen om bildningsrestriktionerna för *are*-avledningar.

Mest frapperande när det gäller den faktiska realiseringen av *are*-avledningar är att det finns en rad transitiva (dessutom oftast agentiva) verb som *inte* tycks kunna avledas produktivt med *-are*; jämför t.ex.:

- (6) #lösare, #tagare, #lagare, #ätare, #älskare (i betydelsen 'älska ost' etc.)

Om basverbets interna, direkta argument realiseras som förled eller i ett prepositionsattribut kan däremot även dessa verb bilda *are*-avledningar:

- (7) problemlösare, initiativtagare, matlagare, människoätare; en (stor) älskare av ost

Det faktum att avledningarna i (7), men inte de i (6), kan realiseras skulle kunna tyda på att bildningsregeln för *are*-avledningar inte kan formuleras enbart som ett krav på det semantiska innehållet hos basverbets subjekt, utan att denna regel också måste referera till den syntaktiska argumentstrukturen hos basverbet. För de analoga holländska *er*-avledningarna har Booij (1988) föreslagit att nominalet ärver basverbets syntaktiska argumentstruktur, vilket skulle innebära att när ett transitivt verb utgör bas för en *er/are*-avledning så måste det interna argumentet realiseras, antingen morfologiskt (som förled) eller syntaktiskt (i ett prepositionsattribut).¹⁶ Enligt Booij kan emellertid den syntaktiska realiseringen av det interna argumentet blockeras, nämligen om detta — som en följd av lexikaliseringsprocessen —

¹⁶ Se Booij 1986, 1988.

får ett bestämt semantiskt värde, jämför holl. *drager* 'bärare (av likkistor)'.¹⁷

Hypotesen om "argumentärvning" innebär emellertid problem i beskrivningen av de svenska *are*-avledningarna. För det första finns det transitiva verb som tycks kunna avledas till *are*-substantiv utan att det interna argumentet realiseras som förled eller i ett prepositionsattribut — och utan att det interna argumentet utgör en semantisk konstant (så har t.ex. *ägare* ett direkt argument som kan svara mot i princip vad som helst):

(8) efterträdare, givare, köpare, skapare, ägare

För det andra finns det transitiva verb som trots att de har ett direkt objekt som utgör en semantisk konstant ändå inte avleds med *-are*, jämför *#ätare* där basverbet i intransitiv användning har den semantiska konstanten 'mat'.

För det tredje finns det exempel på transitiva verb som visserligen inte kan avledas till ett *are*-substantiv om de inte fylls ut, men där utfyllnaden inte nödvändigtvis behöver bestå av det direkta objektet:

(9) storätare/snabbätare/uteätare

Slutligen finns det intransitiva verb som inte kan avledas med *-are* utan morfologiska "utfyllnader" av liknande slag som de i (9):

(10) #sovare : sjusovare, #farare : tågfarare, #liggare¹⁸: uteliggare/soffliggare, #rusare : nakenrusare¹⁹

Beträffande *tågfarare*, *uteliggare*, *soffliggare* är det således ett indirekt argument som realiseras som förled, och därmed gör bildningen acceptabel.

Det är alltså uppenbart att en förklaring som hänvisar till den syntaktiska argumentstrukturen inte är tillräcklig för att förklara kravet på morfologisk, eller syntaktisk, utfyllnad hos vissa transitiva (och intransitiva) verb. Förklaringen bör i stället sökas hos den funktion som förleden (alternativt prepositionsattributet) har hos dessa bildningar, nämligen att semantiskt specificera den handling etc. som basverbet

¹⁷ Jfr även sv. *angivare* som har den specialiserade betydelsen 'en som anger brott' och inte kan användas för att t.ex. beteckna någon som 'anger skål' etc.

¹⁸ *Liggare* finns dock som sakobjekt.

¹⁹ Se *Nyord i svenskan från 40-tal till 80-tal* (1986), utg. av Svenska språknämnden.

refererar till. Den betydelsespecialisering som blir följden gör bildningen tillräckligt kognitivt utpekande för att den skall vara meningsfull att använda kommunikativt, jämför skillnaden mellan en #ätare (vilket alla är!) och en *människoätare*, eller en #farare och en *tågfarare*, *sjöfarare*. Betydelsespecialiseringen framtvings alltså av vad vi kan kalla för en *relevansprincip*. Kravet på betydelsespecialisering har knappast något att göra med basverbets transitivitet och det är därför inte förvånande att både transitiva och intransitiva verb kan behöva fyllas ut morfologiskt eller syntaktiskt. Ett stöd för att denna utfyllnad är pragmatiskt, snarare än syntaktiskt, motiverad utgör det faktum att även substantiven i (8) i allmänhet måste fyllas ut i *satssammanhanget* — morfologiskt, syntaktiskt eller kontextuellt; jämför vad som händer när bildningar som *givare*, *befriare*, konstrueras i en refererande nominalfras (ex. 11a, 12a). När basverbet utgörs av ett transitivt verb tycks det i första hand vara det interna argumentet som realiseras som utfyllnad (11 och 12), medan ett intransitivt verb i stället kan fyllas ut med ett sätts- eller rumsadverbial, (13).

- (11) a. #Han är givare.
 b. Han är *blodgivare*. / Han är en *stor givare av donationer*.
- (12) a. #Han är befriare. / #Jag träffade en befriare igår.
 b. Han är *Palestinas befriare*.
- (13) a. #Han är (en) liggare.
 b. Han är (en) uteliggare.

I exemplen ovan får *are*-avledningarna sin semantiska utfyllnad med hjälp av en förled eller ett genitiv- respektive prepositionsattribut. Sammansatta *are*-substantiv är i själva verket mycket vanliga, t.o.m. långt vanligare än de enkla, enligt Lilie (1921). Jämför följande urval (i huvudsak från Lilie) där det enkla substantivet antingen inte existerar eller är ovanligt som personord, medan motsvarande sammansättning tvärtom är frekvent:

- (14) bildare: ministär-, opinions-, folk-
 görare: skade-, under-, väl-
 havare: befattnings-, befäl-, makt-
 hållare²⁰: föredrags-, vad-

²⁰ *Hållare*, liksom *liggare*, finns däremot som saknamn.

idkare : närings-
 liggare²¹ : lång-, soff-, ute-
 läggare : grund-, sten-
 lämnare : uppgifts-
 sittare : hemma-, inne-, kvar-, backstugu-
 tagare : lån-, lön-, risk-, tid-, initiativ-

Prepositionsattribut som semantisk utfyllnad är, enligt Lilie, särskilt vanligt vid tillfälliga agentiva bildningar, jfr *en slavisk fortsättare av Carl Larsson, yrkarna på en bredare lagd idrottsrörelse, skildraren av dessa nordsvenska öden*. Men attributet kan också vara ett sätt att markera en tillfällig användning av en lexikaliserad enkel bildning, som t.ex. *en författare : författaren av promemorian*. I båda fallen är den verbala betydelsen starkt framträdande.

Det semantiska stödet kan emellertid vara lösare anknutet till bildningen än i ovanstående exempel, jfr följande exempel (från Lilie 1921: 92) där *are*-substantivet ansluter till ett stambesläktat, respektive ett semantiskt närstående, ord i kontexten:

- (15) a. Kvinnan får sig så en *knuff* av någon och störtar omkull i en säng, jämrande. Den store utdelar en stöt åt *knuffaren*, som faller raklång på golvet
 b. Den knubbige *stälde sig lugnt i vägen*. — 'Jag menar ...' sade Bob mullrigt och sköt respektlöst *hindraren* åt sidan

Ett modernt exempel på hur en tillfällig *are*-avledning får stöd i kontexten erbjuder följande passage (kursiverna är mina):²²

- (16) Ja, men då skulle jag nog vilja säga att du var som en näverbit när du träffa den här killen. En blick, en eldig *blick*, det behövs inte mer, sen är det färdigt, sen är brasan igång. Du förstår, att som jag ser det så är det inte *blicken* som är avgörande i det här fallet, utan nävern. Vilken annan *blickare* som helst om jag så säger skulle ha åstadkommit detsamma om han så hade sett ut som fan själv.

²¹ Se not 20.

²² Ur Gerda Anttis roman *Jag reder mig nog*. (Originalupplagan utgiven 1983; citatet från Mån-Pocket-upplagan 1986: 217.)

Det som inledningsvis såg ut att vara en begränsning på transitiva basverb visar sig alltså vara ett utslag av en mer generell restriktion, nämligen att *are*-avledningen i tillräcklig grad måste fyllas ut semantiskt för att uppnå en viss grad av betydelsespecialisering. Det nybildade ordet måste m.a.o. vara tillräckligt kognitivt utpekande för att kunna accepteras som en bildning. (I det här avseendet uppför sig *are*-avledningarna som andra nybildningar.)

Alla *are*-avledningar måste således semantiskt fyllas ut när de realiseras i en språksituation, såvida de inte har lexikaliserats med en sådan grad av betydelsespecialisering att de är tillräckligt utpekande i vilken språksituation som helst. Lexikalisering innebär att *are*-avledningen införlivas i det permanenta lexikonets grupp av nominal. *Are*-avledningar som inte behöver stöd har en starkare personföreställning än de som behöver stöd, jfr *kämpe: bekämpare (av ngt)*, *tolk: uttolkare (av ngt)*, *slösare: förslösare (av ngt)* (se Lilie 1921: 85). Omvänt har *are*-avledningar som behöver stöd en starkare verbal karaktär än de lexikaliserade enkla *are*-avledningarna; jfr *storätare, storpratare* där förleden bestämmer verbhandlingen, inte substantivet (Lilie 1921: 87). Till de *are*-avledningar som inte behöver fyllas ut hör framför allt de yrkesbetecknande bildningarna: *lärare, snickare, målare, hantlangare*. Hit hör också *mördare* som i hög grad är kognitivt och kulturellt utmärkande även utan utfyllnad, därför att basverbet i sig självt uttrycker en märkt handling i vårt samhälle.

2.3. Slutsats: möjliga och omöjliga *are*-avledningar

Bildningsrestriktionerna för *are*-avledningar har således både en grammatisk och en icke-grammatisk komponent. Den grammatiska restriktionen är tämligen generös: alla verb vars subjekt svarar mot en semantisk roll kan avledas med *-are*. För realiseringen av *are*-substantiv spelar emellertid även icke-grammatiska faktorer en roll: för att en nybildning skall accepteras måste den vara tillräckligt kognitivt utpekande och kommunikativt relevant. Denna pragmatiska relevans får *are*-substantivet antingen genom att lexikaliseras, varvid stammens verbala innehåll specialiserats och avledningen blir mer nominal än verbal, eller genom att morfologiskt, syntaktiskt eller kontextuellt specificeras. Även vissa lexikaliserade, eller permanenta, bildningar kan emellertid behöva stöd, främst syntaktiskt eller kontextuellt, i satssammanhanget, jfr diskussionen beträffande bildningar som *givare, ägare* (ex. 8 ovan). Generellt kräver däremot de tillfälliga bildningarna

åtminstone kontextuellt stöd för att accepteras, jfr diskussionen kring bildningar som *hindrare*, *blickare* (ex. 15 och 16 ovan). Vi har följaktligen fyra realiseringsnivåer för *are*-avledningar:

- (17) • Permanenta bildningar som oftast inte kräver stöd: *försvarare*, *hästhandlare*
- Permanenta bildningar som oftast kräver stöd: *ägare*, *initiativtagare*
  - Tillfälliga bildningar (kräver i allmänhet kontextuellt stöd): *hindrare*, *blickare*
  - Omöjliga bildningar: **verkare*, **regnare*.

De omöjliga bildningarna innefattar alltså endast verb med ett personligt subjekt. Hit hör de s.k. väderleksverben (*snöa*, *regna*), verb som tar subjekt med infinitiv (*verka*, *förefalla*) och verb med ett personligt subjekt samt ett direkt eller indirekt objekt (*innebära*, *gälla*, *åligga*). Alla andra verb — oavsett t.ex. morfologiska egenskaper — är möjliga basverb.

3. Prototyp teorin och polysemin hos *are*-avledningar

Den prototypiska betydelsen hos *are*-avledningar är agentiv. Men *are*-suffixet kan, som konstaterades i avsnitt 1, förbindas med ett spektrum av andra betydelser: instrument, orsak, resultat, egenskap etc. *Are*-avledningar som betecknar egenskap, tendens, eller, exempelvis, nationalitet (*drömmare*, *swedenborgare*, *italienare*) har en betydelse som är förenlig med *are*-suffixets subjektetsbetecknande funktion. *Are*-avledningar som betecknar resultatet av den verksamhet som uttrycks i basverbet (t.ex. *insändare*) svarar däremot mot objektet till basverbet; de fåtaliga resultatativa *are*-avledningarna kan emellertid ses som nominala passiveringar av det agentiva basverbet.

I det följande skall jag visa hur Roschs prototyp teori (1977) jämte den kognitiva semantikens antaganden om motiverade betydelseextensioner²³ kan förklara den övriga polysemin hos *are*-suffixet. Hypotesen är att den agentiva betydelsen på ett icke-arbiträrt sätt kan utvidgas till nya betydelser, vilket ger upphov till den specifika struktur som betydelsekategorin *-are* har.

²³ Se Lakoff 1987.

Som framgick av genomgången i avsnitt 1 är den instrumentala betydelsen, jämte den agentiva, vanlig hos *are*-avledning. Kopplingen mellan betydelsena Agent och Instrument har noterats i många språk: ett agentivt substantiv kan t.ex. användas för att uttrycka Instrument (se Booij 1986). Likheten mellan Agent och Instrument understryks också av att ett inanimat substantiv i en viss typ av syntaktisk kontext kan beteckna Instrument, men i en annan kontext beteckna (en mindre typisk) Agent; jfr *Han dödade henne med gift* respektive *Giftet dödade henne* (Nishimura 1993).²⁴ Vi kan alltså på goda grunder anta att Instrument är en betydelseextension av Agent, närmare bestämt Mänsklig Agent, eftersom denna utgör den prototypiska Agenten (se t.ex. Dressler 1986).

Booij (1986) argumenterar för att polysemin hos holländska *er*-avledning kan förklaras av en icke-lingvistisk princip, nämligen Roschs teori om hur konceptuella kategorier är strukturerade (Rosch 1977). Liksom i svenskan har de analoga holländska *er*-avledningarna oftast en agentiv betydelse. Booij menar att *er*-suffixet därför förknippas med *den konceptuella kategorin* Agent. Från den prototypiska betydelsen Mänsklig Agent kan kategorin utvidgas till att omfatta också Instrument, via betydelsen Operoslig Agent (där den Operosliga Agenten betecknar en automatisk "agent", t.ex. *(zelf)binder* '(själv)bindare', *(marine)jager* '(marin)jagare'). Ett stöd för denna tanke är dels att *er*-avledningarna uppvisar alla tre betydelsevarianterna, dels att en och samma *er*-avledning kan uppvisa alla tre betydelsena, där den agentiva betydelsen är starkast i subkategorin Mänsklig Agent och svagast i kategorin Instrument (jfr *zender* 'sändare' som, liksom svenskans *sändare*, förutom att vara personbetecknande också kan beteckna såväl Operoslig Agent (radio/tv-station) som Instrument (t.ex. radiosändare)).

Även Lilie (1921) ser Operosliga Agenter (sakliga nomina agentis) som ett mellanled i en betydelseextension från Mänsklig Agent till Instrument. Bildningar som *stegräknare*, *gödselspridare*, *dammsugare*, *bogserare* betecknar föremål som uppvisar någon form av automatik (rörelse eller förflyttning) och som därför gärna framstår som självverksamma. Sådana bildningar utgör, menar Lilie, "en bred och bekväm brygga mellan n. ag. i trängre mening och de utpräglade instrumentalerna" (s. 47). En annan motiverad betydelseextension från den

---

²⁴ Jfr även Lødrup (1987) som betraktar Agent och Instrument som hörande till den överordnade betydelsekategorin Orsak.

prototypiska mänskliga Agenten utgör de fåtaliga kausativa bildningarna, t.ex. *snyftare*, *rysare*. Den konceptuella kategorin Agent skulle följaktligen kunna ses som ett kontinuum där den mest typiska manifestationen, den mänskliga Agenten, utgör den ena ändpunkten, och den minst typiska, Orsak, utgör den andra ändpunkten, se (18) nedan.²⁵ Enligt Nishimura (1993) förutsätter samtliga extensioner av (mänsklig) Agent en viss grad av personifiering.²⁶

(18) Mänsklig Agent — Opersonlig Agent — Instrument — Orsak

Hypotesen om en konceptuell Agentkategori som är radialt strukturerad²⁷ förklarar varför ett suffix med den prototypiska betydelsen Agent kan förknippas med såväl Instrument som Orsak (där ingendera av betydelseorna typiskt förknippas med subjektrollen).²⁸

4. Sammanfattning och diskussion

De här föreslagna bildningsrestriktionerna för *are*-avledning innefattar såväl en grammatisk som en icke-grammatisk del. För att ett verb skall kunna avledas med *-are* måste det konstrueras med ett subjekt som har en semantisk roll. Denna grammatiska del kan alltså formuleras som en lexikalisk regel som refererar till semantiska roller. Till skillnad från t.ex. Lødrups restriktion för de norska *er*-avledningarna så refererar emellertid inte min regel till en specifik semantisk roll utan till en roll vilken som helst. Därav följer att basverbet till en *are*-avledning inte är begränsat vare sig till agentiva, aktiva eller konkreta verb (jfr Lødrups respektive Fanselows förslag för de analoga norska och tyska *er*-avledningarna).

²⁵ Jfr Dressler 1986.

²⁶ Den konceptuella kategorin Agent kan utvidgas ytterligare om vi också beaktar *ar(e)*-suffixets betydelse när detta utgör fogmorfen i sammansättningar (jfr *målarfärg*). Enligt Lundbladh (under tryckning) har suffixet i dessa fall en aktionell betydelse som metonymiskt kan relateras till den prototypiska Agentbetydelsen.

²⁷ Se Lakoff 1987, kap. 6.

²⁸ Lødrup (1987) ger en annan förklaring till polysemin hos motsvarande norska avledningar. Innehållet hos *er*-avledningen beskriver han som "opphavet til VERBingen". Därmed täcker han in betydelsen hos såväl de agentiva personbetecknande bildningarna som de instrumentella sakorden: "Agentive og instrumentale ledd betegner begge det som forårsaker verbalhandlingen, det som er opphavet til den" (s. 76). En sådan analys får emellertid problem med de relativt talrika *er(are)*-avledningar som har en icke-kausativ betydelse (se avsn. 2.1 ovan).

Den icke-grammatiska delen av bildningsrestriktionerna kräver att det avledda nominalet har en tillräcklig grad av pragmatisk relevans, vilket det får genom lexikalisering eller genom morfologisk, syntaktisk och/eller kontextuell specificering, jfr *försvarare*; *initiativtagare*; *en stor älskare av ost*. Anledningen till att transitiva (oftast agentiva) verb tycks ha lättare att avledas med *-are* kan vara att ett transitivt verb p.g.a. sitt inherenta objekt har lättare att specificeras, avgränsas, och därigenom bli tillräckligt kognitivt och kulturellt utmärkande för att bildningen skall vara acceptabel.

Den grammatiska delen av bildningsrestriktionerna kan formuleras som ett absolut villkor. Den icke-grammatiska delen däremot är vag: kravet på tillräcklig kognitiv/kommunikativ relevans kan knappast formuleras på ett logiskt verifierbart sätt. I praktiken går det emellertid inte heller att entydigt avskilja de verb som grammatiskt inte kan avledas med *-are*. Anledningen till detta är att gruppen verb som saknar semantisk subjeksroll inte kan ges en skarp avgränsning. Denna verbkategori har snarast en radial struktur, baserad på en prototypisk kärna och en vag periferi. Till kärnan hör enställiga verb med operonligt subjekt (*regna*; *verka*) samt många verb med operonligt subjekt och direkt eller indirekt objekt (*gälla*, *innebära*). Den sistnämnda typen innefattar emellertid verb som kan konstrueras både med ett operonligt och ett personligt subjekt, jfr *Det tillkommer moms*. *Moms tillkommer*. Med andra ord: alla verb håller sig inte i alla sina användningar till en och samma klass. Denna lexikala "suddighet" ger därmed upphov till en vaghet (om än skenbar) även när det gäller den grammatiska restriktionen på bildandet av *are*-avledningar.

Produktiviteten hos *are*-avledningar styrs inte endast av de grammatiska restriktionerna respektive den pragmatiska relevansprincipen. I praktiken bestämmer den prototypiska betydelsen hos suffixet benägenheten för olika verb att avledas med *-are*. Avledningssuffixet *-are* realiserar den semantiska sidan hos begreppet subjekt, och verb som saknar semantisk subjeksroll kan följaktligen inte avledas med *-are*. Eftersom det prototypiska subjektet betecknar en *aktivt handlande mänsklig individ* kommer verb som har en "otypisk" subjeksroll (framför allt Objekt) att generellt ha svårt att avledas med *-are*. Detta förklarar varför ergativa verb, d.v.s. intransitiva verb vars enda nominala led antas ha den semantiska rollen Patient/Objekt (t.ex. *falla*, *försvinna*, *växa*) i allmänhet inte kan avledas med *-are*. Ju högre upp verbets subjeksroll står i subjektshierarkin, desto mer produktiv är *are*-avledningen. Verb med subjeksrollen Agent kan

alltså lättare avledas med *-are* än verb med rollen *Experier* eller *Benefaktor*.

Det faktum att *Agenten* utgör det prototypiska subjektet spelar också en roll för vilka betydelser ett *are*-substantiv tenderar att få. Givet en radialt strukturerad kategori *Agent* kan de mindre typiska subjektetsbetydelserna *Instrument* respektive *Orsak* deriveras via den *Operonliga Agenten*.

Den faktiska realiseringen av *are*-avledningar i svenskan visar sig alltså vara styrd av tre olika principer, vilka alla har sin roll i produktion och tolkning av mänskligt språk: en (absolut) grammatisk princip, en (icke-absolut) pragmatisk princip och en kognitiv princip för hur vi förstår och kategoriserar företeelser, däribland språkliga betydelser, utifrån det prototypiska exemplet. Det är denna sista princip som förklarar varför det är rimligt att se *are*-avledningen som det specifika uttrycksmedlet för *nomina agentis*, trots att den grammatiska restriktionen inte begränsar avledningen till denna betydelse.

Litteratur

- Booij, G. 1986: "Form and meaning in morphology: the case of Dutch 'agent nouns'". *Linguistics* 24, s. 503–517.
- 1988: "The Relation between Inheritance and Argument Linking: Deverbal Nouns in Dutch". M. Everaert et al. (eds.), *Morphology and Modularity*, s. 57–73.
- Bybee, J. L. 1985: *Morphology. A Study of the Relation between Meaning and Form*. John Benjamins, Amsterdam.
- Dressler, W. U. 1986: "Explanation in natural morphology, illustrated with comparative and agent-noun formation". *Linguistics* 24, s. 519–548.
- Fanselow, G. 1988: "'Word syntax' and semantic principles". G. Booij and J. van Marle (eds.), *Yearbook of Morphology*. Dordrecht, s. 95–122.
- Fillmore, C. J. 1972: "Some problems for case grammar". *OSCULD*, s. 245–265.
- Lakoff, G. 1987: *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. The University of Chicago Press, Chicago–London.
- Lilie, E. 1921: *Studier över Nomina agentis i nutida svenska*. Pehrssons Förlag, Göteborg.
- Lundbladh, C.-E., "Om avledningar på *-are*. Särskilt om *-ar(e)-* som fogmorfer". *Proceedings of the Ninth International Conference of Nordic and General Linguistics* 9, Oslo, January 11–12, 1995 (under tryckning).
- Lødrup, H. 1987: "Nomina agentis i leksikalsk grammatikk". *Norskraft* 54, s. 71–76.

- Marantz, A. P. 1984: *On the Nature of Grammatical Relations*. The MIT Press, Cambridge, Mass.
- Nishimura, Y. 1993: "Agentivity in cognitive grammar". R. A. Geiger and B. Rudzka-Ostyn (eds.), *Conceptualizations and Mental Processing in Language*. Mouton de Gruyter, Berlin, s. 487–530.
- Noreen, A. 1904: *Vårt språk*. Band V. Gleerups, Lund.
- Olson, E. 1916: *De appellativa substantivens bildning i fornsvenskan. Bidrag till den fornsvenska ordbildningsläran*. Gleerups, Lund.
- Perlmutter, D. M. 1978: "Impersonal Passives and the Unaccusative Hypothesis". J. J. Jaeger et al. (eds.), *Proceedings of the Fourth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society, February 18–20, 1978*. BLS, University of California, Berkeley, California, s. 157–189.
- Rosch, E. 1977: "Human categorization". N. Warren (ed.), *Studies in Cross-Cultural Psychology*, vol. 1. Academic Press, London.
- Söderbergh, R. 1968: *Svensk ordbildning*. Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård. 34. Svenska bokförlaget/Norstedts, Stockholm.
- Teleman, U. 1970: *Om svenska ord*. Gleerups, Lund.
- Thorell, O. 1981: *Svensk ordbildningslära*. Esselte Studium, Stockholm.
- Wessén, E. 1958: *Svensk språkhistoria II. Ordbildningslära*. Tredje uppl. Almqvist & Wiksell, Stockholm.